

LATINA PRO NELATINÁŘE – HODINA VI.
INFINITIVY A SUPINUM

I. Infinitiv patří společně s participií, supinem, gerundivem a nám ještě neznámým gerundiem mezi tzv. **jmenné tvary** sloves. V latině rozeznáváme šest druhů infinitivů:

	aktivum	pasivum
prézens	<i>laudā –re</i> chválit/ že chválím...	<i>laudā –rī</i> být chválen/ že jsem chválen...
perfektum	<i>laudāv –isse</i> že jsem pochválil...	<i>laudāt –um/ –ōs esse</i> že jsem byl pochválen...
futurum	<i>laudāt –ūrum/ –ūrōs esse</i> že budu chválit...	<i>laudāt –um īrī (neměnné-vytvořeno ze supina!!!)</i> že budu (po)chválen...

Infinitiv ve funkci nominální se vyskytuje jako podmět, předmět či jmenná část přísudku:

<i>Minime irasci decet.</i> (Sal.)	Nesluší se hněvat. (podmět)
<i>Pulchrum est bene facere rei publicae.</i> (Sal.)	Je krásné prospívat státu. (podmět)
<i>Caesar bellum cum Germanis gerere constituit.</i> (Caes.)	Caesar se rozhodl vést válku s Germány. (předmět)
<i>Vivere, Lucili, militare est.</i> (Sen.)	Žít znamená bojovat, Lucilie. (jmenná část přísudku)

Polovětné, nebo též infinitivní vazby, nahrazují vedlejší věty předmětné či podmětné. V češtině jim často odpovídá vedlejší věta se spojkou *že* nebo *aby*. Jsou dvojího typu – akuzativ s infinitivem a nominativ s infinitivem.

II. Supinum je ustrnulý slovesný tvar zakončený na *–um*, který nemá v češtině obdoby. V latině se používal po slovesech pohybu, u nichž vyjadřoval cíl nebo účel. Do češtiny jej překládáme infinitivem:

<i>Venio ludos spectatum.</i>	Přicházím se dívat na hry.
<i>Mitto legatos pacem petiturum.</i>	Posílám vyslance žádat o mír.

Tvar tzv. **supina 2** je ustrnulý dativ nebo ablativ od původního *u*-kmenového substantiva, které lze vystopovat i ve tvaru výše zmíněného supina. Liší se od něj pouze koncovkou, protože je zakončen na dlouhé *–ū*. Má význam vztahový, ale je doložen jen u několika málo latinských sloves:

<i>facilis factu</i>	snadný k učinění
<i>difficilis dictu</i>	nesnadný k povědění
<i>horribilis auditu</i>	hrozný k poslechu (na poslech)
<i>incredibilis visu</i>	neuvěřitelný na pohled

Při překladu do češtiny je často můžeme zcela vynechat, neboť jeho význam často vyplývá z kontextu.